

4^e zondag door het jaar C
Ben Frie SJ

Vanaf het begin van zijn evangelie laat Lucas er geen twijfel over bestaan: Jezus is confronterend en dwingt een keuze af: erken je Hem in zijn goddelijke kwaliteit – of niet. Uit het roepingsverhaal van de profeet Jeremia horen we het geroepen worden tegen wil en dank: Jeremia heeft geen keuze. Paulus doet er nog een schepje bovenop: al die profetenverhalen zijn niets waard als niet de liefde de dragende kracht ervan is. De teksten van dit weekend zijn ingewikkeld en verwarrend: je moet ze goed lezen en herlezen, goed proberen te pakken wat er eigenlijk gezegd wil zijn. Ze worden dan nog confronterender dan ze op het eerste gezicht lijken en worden dus nog representatiever voor het optreden van Jezus.

Jeremia. Profeet tegen wil en dank. Hij weet zich geroepen maar weigert: ik kan niet praten, ik ben veel te jong. Het antwoord van de Heer die hem roept: omgord je lendenen, geen gezeur. Doe wat ik je opdraag. Laat je niet bang maken door je eventuele tegenstrevers, mensen of groepen die je belachelijk maken of niet in je zending geloven: ik zal je sterk maken, en niet zo'n beetje. Dat is het profiel van de sterke profeet: hardop zeggen wat mensen niet willen weten, maar wat wel waar is. Klokkenluiders, journalisten, kroongetuigen enz.

Lucas presenteert Jezus als een typische telg uit het profetengeslacht: hij spreekt de waarheid, maar een waarheid die niet aanvaard wordt door het luisterend publiek. Zegt Jeremia: ik kan niet praten, in Nazareth is de uitvlucht om niet te hoeven luisteren naar wat Hij zegt: dat is toch maar gewoon de zoon van Jozef, die timmerman hier om de hoek? Hij is toch geen haar beter dan wij? Wat voor pretenties heeft Hij? Wie denkt Hij wel dat Hij is?

Lucas toont Jezus niet als iemand die schroomt of in zijn schulp kruipt. Nee, Jezus drijft de zaak nog op de spits: ik kan jullie nog wel meer voorbeelden geven van momenten waarop niet het eigen volk, niet het uitverkoren Joodse volk de voorkeur kreeg. Er was hongersnood, maar het was een buitenlandse weduwe die hulp kreeg. Er was ziekte, maar het was een allochtoon die genezen werd. Dat is een voorbeeld van wat jullie waard zijn: de echte profeet wordt door jullie niet erkend, zelfs als Hij uit jullie eigen kring komt zeggen jullie: weg met die man, die is ons te confronterend.

Nazareth ligt niet op een berg, maar Lucas heeft de vrijheid genomen om de beslissende scene in dit conflict zich op een berg te laten afspelen. Des te dramatischer de dreiging: Hij wordt meegesleept naar een levensgevaarlijk punt, en dan die onsterfelijke zin: Hij ging midden tussen hen door en vertrok. Jezus straalt hier een enorme autoriteit uit die diepe indruk maakt op de lezer. En daar is het Lucas om te doen.

Het is de korte inhoud van wat het leven van Jezus zal laten zien: opkomen voor waarheid, recht, eerlijkheid en het meest van al: opkomen voor de belangeloze liefde. Er kwam iemand in de pastorie om zich te oriënteren op het christelijk geloof, en ik zei: wat verlang je? 'Mijzelf opofferen voor het welzijn van de ander', was het prompte antwoord. Ik zei: dat is precies wat wij verkondigen, je bent aan het goede adres. Opkomen voor de belangeloze liefde, jezelf daarvoor opofferen tot je laatste adem.

Blijkbaar hoort de afwijzing erbij. Het zal zich vele malen herhalen: Jezus stelt een daad van uiterste liefde, en er volgt afkeuring, afwijzing, verachting. Als Hij moet verantwoorden wat Hij doet en Hij beroept zich daarop zonder omhaal van woorden op de Vader, met wie Hij zich identificeert, dan is

het verwijt van godslastering de ergste belediging die kan volgen op het gedrag van Jezus. De kruisdood is de uiterste afwijzing, de meest grievende behandeling van deze onschuldige.

Wat is het resultaat van dit profetische gedrag, dat de Heer zelf in de moederschoot al heeft voorbestemd? Zoveel investering in een mensenleven, zoveel mateloze inspanning, en dan tenslotte het kruis. Het kruis was de ultieme mislukking, zo zegt het de menselijke maat. De wreedst denkbare afrekening en het bewijs van een bankroet. Een verloren leven.

Het vergt een heel leven om het geheim te doorgronden van wat zich door de profeet Jezus van Nazareth heeft afgespeeld. Een doorbraak in de menselijke maar van de liefde. 'Mijzelf opofferen voor het welzijn van de ander', de ander die ik niet kan uitstaan vergeven, en dan ook nog eens liefhebben. Zoveel ingrijpende emoties, zo diep gevoeld: ja, hier openbaart zich God in menselijke gestalte. De Zoon van God, een messiaanse titel. Bevrijding. Vreugde. Geluk. Liefde. Zelfs de profetische gaven zijn vluchtig, maar de liefde van Jezus – slaat alles.